

JONATHAN
COE

Ploaia
înainte să cadă

Traducere din limba engleză
de Luminița Gavrilă

POLIROM
2022

Numărul doi: un picnic.

O poză de familie. Mătușa Ivy și unchiul Owen mai în spate. În față, trei copii, printre care și eu. Dar la copii o să revin mai târziu. Mai întâi să-ți vorbesc despre Ivy și Owen.

Nu-mi amintesc de picnicul ăsta și nu-mi dau seama după peisaj unde a fost făcută fotografia. Dar se vede că e în Shropshire – simt lucrul ăsta doar uitându-mă la ea. Și probabil că nu prea departe de Warden Farm, casa în care ei – noi – locuiam pe atunci cu toții. Îmi amintesc cu certitudine că în lunile acelea nu am făcut multe excursii foarte departe de casă. Probabil că poza a fost făcută undeva la marginea proprietății, iar terenul din fundal era al lui Owen. A fost făcută toamna târziu sau iarna, deoarece copacii sunt desfrunziți: se conturează negri și scheletici pe un cer albit de timp. Nu știu de ce eram la picnic pe o vreme ca asta – ai zice că tuturor celor din fotografie le e frig. Cred că era una din zilele acelea de toamnă însorite, dar îngrozitor de reci, fiindcă Ivy poartă ochelari de soare, dar are părul răvășit de vânt.

Ce-mi amintesc despre ea uitându-mă la chipul său din fotografie?

Mai întâi trebuie să știi că Ivy era sora mamei mele. Dar nu semănau cine știe ce una cu alta. Aici zâmbeste și are un zâmbet frumos, larg – de

fapt toți zâmbesc, deci cred că fotografia a fost făcută de Raymond, băiatul ei mai mare, care probabil că ne tot făcea să râdem. Chiar și eu zâmbesc puțin. Dar zâmbetul lui Ivy mă face să mă gândesc la râsul ei: un veritabil râs de fumător, aspru și gutural. Și când mă gândesc la râsul ei, printr-un proces de asociere senzorială, îmi dau seama că-mi amintesc și mirosul ei. E ciudat cât de puține din amintirile noastre cele mai vii sunt vizuale. Aș vrea să-ți vorbesc despre asta, dragă Imogen – printre multe alte lucruri. Fiindcă amintirile tale sunt, cu siguranță, la fel de vii ca ale mele, la fel de vii ca amintirile oricăruia dintre noi, „văzătorii”, cum cred că se zice – și, poate, chiar mai vii.

În fine. Mirosul lui Ivy, despre asta vorbeam. Nu vreau să spun că mirosea cumva neplăcut. Nu e vorba de așa ceva. Era un miros puternic, dar, în multe feluri, interesant. Cred că era un amestec între parfumul pe care îl folosea și mirosul de câine. Întotdeauna erau cel puțin cinci sau șase câini la Warden Farm. Majoritatea din rasa spaniel. Dacă știam lucrul asta înainte să mă trimită acolo? Cred că îl știam. Cred că a fost unul dintre lucrurile pe care mi le-a spus tata, ca să mă facă să mă simt mai bine.

— Au mulți câini, îmi spunea el. Ție îți plac câinii.

Ceea ce este adevărat. Întotdeauna mi-au plăcut câinii, deși nu am avut niciodată unul. Am fost înnebunită după toți câinii de la fermă, după felul cum casa mirosea permanent a câine și cum mirosea Ivy. Cu siguranță că asta era unul din lucrurile care mi-au plăcut la ea. Copiii fac rareori nazuri la așa ceva. Ei vor, înainte de toate, să se simtă bine în preajma cuiva.

Pe atunci unchiul Owen conducea un Austin Ruby verde. Nu știu din ce motiv, dar nu ai mei m-au dus la fermă. A venit el să mă ia. Era într-o duminică după-amiază. Era singur și îmi amintesc că am stat pe locul din față și de-abia dacă vedeam pe geam – atât eram de mică. O plimbare cu mașina, indiferent cu ce mașină, era ceva deosebit. Nu mai stătusem niciodată în mașină pe locul din față. Motivul pentru care menționez lucrul asta este că și mașina miroscă a câine. Era un miros liniștitor. Mie nu-mi plăcea unchiul Owen. Era un om care nu își bătea capul să vorbească cu copiii sau să-i facă să se simtă bine. Era un mare cărcotas, dar nu era prea vorbăreț. Sunt convinsă că pe drum nu prea a vorbit cu mine. Cred că era după-amiaza târziu și, până ce am ieșit din Birmingham, am trecut pe la periferia orașului Wolverhampton și am intrat în regiunea rurală, soarele începuse să apună și răspânda o lumină de un roșu oranj, o lumină tristă, printre vârfurile copacilor și peste gardurile vii. Dar presupun că asta îmi imaginez eu acum, nu e o amintire.

Cu cât mă uit mai mult la chipul lui Ivy din fotografie, cu atât îmi amintesc mai bine nu cum arăta ea, ci mirosul și vocea ei. Și când mă gândesc cum m-a întâmpinat când mașina a tras pe alcea din fața casei în după-amiaza aceea de duminică, asta îmi amintesc: vocea ei caldă și aspră, prelungind cuvântul „Buună” de cinci ori mai mult decât lungimea lui normală, așa încât atunci când îl auzai, aveai impresia că tocmai erai scos din apă rece și învelit cu o pătură groasă, iar apoi brațele ei, cu care m-a cuprins, învăluindu-mă cu acel minunat miros de câine. Așa m-a întâmpinat în prag și dacă ar fi rămas

așa tot timpul cât am stat acolo, atunci poate că totul s-ar fi petrecut altfel.

Totuși aceste reflecții nu au nici o valoare.

Ivy avea părul roșcat. Sau mai degrabă blond zmeuriu. Nu era deloc o femeie delicată. De pildă, în fotografia asta ochelarii ei de soare stau foarte confortabil pe un nas care, nu mă feresc s-o spun, este mare. Mulți dintre cei din ramura asta a familiei aveau nasul mare. Mai trebuie spus și că lui Ivy îi cam plăcea să bea. Îți prezint doar această observație; nu vreau să spun mai mult. Poartă o jachetă destul de cochetă, cu o croială frumoasă, peste o fustă lungă, cu model floral. De fapt unul dintre lucrurile care te șochează în fotografia asta este cât de bine îmbrăcați sunt amândoi. Și cât de oficial. Unchiul Owen poartă cravată. Culmea! La picnic! Dar așa era în anii 1940. Poate că e din cauza cravatei, dar aici chiar arată bine. A fost întotdeauna un bărbat masiv, bine clădit – inevitabil, când a început să îmbătrânească, a început să se și îngrășe –, dar trăsăturile lui nu trădează asprime. Eu mi-l amintesc ca pe un om destul de aspru, dar cred că asta avea legătură cu felul lui de a fi, nu cu înfățișarea lui. Stătea într-o poziție destul de ciudată, mai degrabă chircit decât așezat, și din cauza asta pare tensionat, încordat ca o cursă de șoareci gata să se declanșeze. Se uită foarte concentrat la aparatul de fotografiat. Tot ce pot să spun e că poziția lui e nefirească.

Destul cu adulții. Acum, în afară de mine, cei doi copii din față sunt fiul mai mic al lui Ivy și Owen, Digby, și fiica lor, Beatrix. Ei erau verii mei primari, desigur. Ar trebui să mai spun un lucru despre Beatrix, în caz că nu îl știi: ea a fost bunica ta.

Când a fost făcută fotografia, ea avea unsprezece ani. Stă țepănă, de parcă tocmai s-a așezat pe ceva incomod. Ține spatele drept. Bea a avut întotdeauna o ținută demnă – întotdeauna s-a prezentat bine. E îmbrăcată într-o jachetă care, dacă nu mă înșală memoria, era de un verde deschis. După cum atârnă pe trupul ei, îți dai seama că abia începeau să i se dezvolte sânii. Are părul negru și destul de scurt, dar răvășit de vânt: două șuvițe i-au căzut pe ochi, iar una din ele îi ajunge aproape până la gură. O lunsoare foarte modernă chiar și pentru ziua de azi, zic eu. Zâmbește mai tare decât ceilalți. Lucru destul de ciudat, niciodată nu mi-o amintesc zâmbind, dar, uitându-mă prin aceste fotografii, îmi dau seama că zâmbea tot timpul – sau, în orice caz, când era tânără. Avea zâmbetul mamei ei – merceu aproape de râset. Poate din cauză că multe din fotografiile ei mai vechi o surprind la diverse evenimente. Beatrix se înveselea când erau mulți oameni în preajma ei: cu prietenii, la petreceri și la orice ocazie când se bea mult, iar grijile zilnice puteau fi uitate. De câte ori era doar cu mine, era altfel: devenea nesigură, nu se simțea în largul ei, îi era teamă de lume. Nu cred că aveam eu un astfel de efect asupra oamenilor. Cred că așa era ea în realitate. În principiu, cred că nu se plăcea pe ea ca persoană și să rămână singură cu ea însăși era exact lucrul de care se temea cel mai mult. Dar îmi dau seama că în momentul ăsta proiectez o mulțime de lucruri aflate ulterior despre Beatrix asupra caracterului ei de când era doar o fată de unsprezece ani – și nu trebuie să mă grăbesc.

Alături stă fratele ei, Digby. Nu e important să știi foarte multe despre Digby. Ca și Raymond,

fratele lor cel mare, nu prea mă lua în seamă. La început m-a deranjat, dar mai târziu, când Beatrix și cu mine ne-am apropiat, ne convenea foarte mult. Aici pare să aibă mai puțin de treisprezece ani. Poate pentru că poartă pantaloni scurți. Stă așezat pe vine, iar mușchii pulpelor îi par extrem de bine dezvoltati. Era un băiat athletic, viguros. Aveau un teren de tenis la marginea proprietății, iar el și Raymond obișnuiau să joace tenis acolo. Amândoi jucau foarte bine. Duceau o viață frumoasă, poate chiar lihnită. Războiul nu prea i-a atins. Pentru că locuiau la fermă, familia nu era afectată de raționalizarea alimentelor; de fapt, chiar câștigau bine din vânzarea surplusului pe plata neagră. Cel mai tare au resimțit războiul atunci când un bombardier german, pe drumul de întoarcere din Țara Galilor, și-a aruncat încărcătura la întâmplare și a făcut un crater într-un lan de porumb, la aproape un kilometru și jumătate de fermă. S-a întâmplat când eram și eu acolo. Îmi amintesc că am auzit explozia și m-am trezit în miezul nopții, apoi m-am repezit la fereastră împreună cu Beatrix. Se vedea focul arzând printre copaci și în dimineața următoare ni s-a dat voie să mergem împreună cu băieții și să ne uităm la crater. Dar iarăși mă îndepărtez de subiect...

Singura persoană care mi-a mai rămas de descris sunt eu. Eu la vârsta de opt ani. Nu e nevoie să mă uit foarte atent cum sunt îmbrăcată: îmi amintesc perfect. Cred că am avut cu mine doar trei rânduri de haine în toată perioada cât am stat la Warden Farm. Aici purtam obișnuitul meu sarafan gros din lână maro, pe care mi-l făcuse mama. Îi plăcea foarte mult să croșeteze – s-ar putea spune chiar că era obsedată.